

SLOVENSKI NAROD.

Štampa vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 26 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hoče sam poslati, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h, če se se oglasilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopolni se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, tu sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Pravna fakulteta v Ljubljani.

Pri prvem branju zakona o italijanski fakulteti se je poslanec Plantan krepko in z verno zavzel za slovensko vseučilišče. Njegov govor je imel ugoden uspeh. Minister Hartel, ki se za tozadevno izjavo slovenskih klerikalcev še zmenil ni, je na Plantanov govor obljubil, da bo v proračunskem odseku odločeno pojasnil vladno stališče glede te naše prve in najvažnejše zadeve.

Z veliko pozornostjo in napetostjo smo pričakovali te izjave. Iz različnih privatnih izjav merodajnih oseb smo posneli, da bo vladna izjava vobče ugodna in zato nas je nad vse presenetilo in naravnost konsterniralo, ko smo čuli, da je ministrski predsednik dr. Šusteršiča kratkoma ven vrgel, ko je prišel v tej zadevi k njemu intervirat in da je odločno odklonil podati v zadevi slovenskega vseučilišča, oziroma slovenske pravne fakultete kako izjavo.

A v proračunskem odseku je vladna po naučnem ministru vendar podala tako izjavo, kakršno je podal ministrski predsednik v plenarni seji glede češkega vseučilišča na Moravskem.

Vlada je s to izjavo principialno priznala opravičenost slovenske zahteve glede vseučilišča v Ljubljani in obljubila, da začne potrebne obravnave zaradi ustanovitve slovenske pravne fakultete, na kateri bise v zmislu sklepa kranjskega deželnega zbora učili nekateri predmeti v nemškem jeziku in da stopi v kratkem s konkretnim predlogom pred državni zbor.

Ta izjava ima svojo važnost, o tem ni dvoma. Končno je vladna vendar enkrat direktno priznala opravičenost in utemeljenost slovenske zahteve in obljubila, da jo izpolni v okviru

sklepa kranjskega deželnega zbora. Priznala je obenem, da ni težav ne z učnimi močmi, ne s finančnimi sredstvi.

V tem priznanju pa tiči tudi ves pomen vladne izjave. Vlada se ni zavezala, do kdaj izpolni svojo obljubo in vzpričo nestalnih razmer v državnem zboru in v vladi sami je taka obljuba, kakršno je podal naučni minister Hartel, preveč akademičnega značaja in nas zato ne more zadovoljiti. »Obravnave«, ki jih vlada obeta, se lahko zavlečejo, kolikor časa se hoče. Kdo ve, kaj se vse med tem zgodi. Naj odstopi minister Hartel, o čigar dobrohotnosti ne dvomimo, in stvar je lahko pokopana za kdo ve koliko časa.

Sprincipialnimi izjavami akademičnega značaja nam ni nič pomagano.

Razmere so take, da vlada lahko vsak dan predloži parlamentu zakonski načrt o ustanovitvi pravne fakultete v Ljubljani — če ima dobro voljo. Zakon je v eni uri sestavljen in če je le enkrat zakon sprejet in odobren — potem bomo že počakali, da dožene vlada obravnave z bodočimi profesorji, obravnave zaradi poslopja in kar je sploh še treba. Mi ne moremo zahtevati, naj se slovenska fakulteta obenem z italijansko otvori, ker ni še vse pripravljeno, pač pa lahko zahtevamo, naj se obenem rešita in odobrita zakona o ustanovitvi italijanske in slovenske fakultete.

To je dolžnost in naloga tistih poslancev, ki sede v proračunskem odseku. Vladi se silno mudi, da spravi italijansko fakulteto pod streho in zdi se nam, da je svojo sicer principialno ugodno ali le teoretično pomembno izjavo o slovenski fakulteti podala samo zaradi tega, da bi slovenski poslanci v proračunskem odseku ne delali ovir rešitvi zakona o italijanski fakulteti. To stoji: če hočejo slovenski in hrvatski člani proračunskega od-

seka postopati v zmislu »junk-tima«, ki so ga sami postavili, potem ni mogoče spraviti italijanske fakultete pod streho in potem mora vlada predložiti zakon o slovenski fakulteti.

Kakor znano, so v proračunskem odseku sami klerikalci in noben naprednjak; naša stranka torej nima vpliva na postopanje tega odseka in je vse v rokah klerikalcev. Naj bi se ti zavedali odgovornosti, ki jo imajo pred slovensko javnostjo.

Vojna na Daljnem Vztoku.

Z mandžurskega bojišča.

Iz Hunčulina poroča dopisnik »Ruskega Slova«, Klimkov z dne 19. t. m.: Glasom zadnjih poročil so Japonci obnovili energično ofenzivo proti našemu desnemu krilu, a so bili odbiti. Tudi na vzhodu je opaziti živahno gibanje japonskih vojev.

20. t. m. pa je Klimkov poslal to-le brzojavko: Japonci nadaljujejo prodiranje proti našemu desnemu krilu. Sodi se, da hočejo Japonci izvesti nasilno rekognosciranje, ker drugače ne morejo ničesar izvedeti o najnovejših dispozicijah ruskih vojev.

Iz Tokija pa se uradno poroča: V bližini Jinghanga je 21. t. m. navalila sovražna pshota, ki je štela 1000 mož, na naše sprednje straže. Ko je prodrla do Hejugjanga, deset milj jugovzhodno od Vanzancukana, so jo Japonci potisnili nazaj proti severu, jo zasledovali in ji provzročili znatnih izgub. V Vejujanpumu so nato japonski voji, ki so 19. t. m. zasedli Jangmulinu, izvršili svojo nalogo in se nato zopet umaknili proti jugu.

Sovražni voj, obstoječ iz treh bataljonov in štirih švadronov z 12 topovi, je prodiral na vzhodu po cesti, ki vodi v Kirin in se nato okrenil proti jugu. 21. t. m. dopoldne se je pojavila sovražna pehota pri Šapanganu in Lihiatunu, sovražna artiljerija pa se je postirala

na gričih pri Lientenahienu ter obstreljevala okolico Nanhentana.

Po večurnem boju so Japonci z vsó silo naskočili Ruse, jih vrgli iz pozicij in jih zasledovali proti severu. Sicer je položaj neizpremenjen.

Rusi niso obkoljeni!

Petrogradska brzojavna agentura javlja iz Hunčulina:

Vest »Daily Telegrapha« iz Tokija, da je armada generala Lineviča od Japoncev z vseh strani obkoljena, je popolnoma neresnična. Japonci stoji ob južni ruski fronti; Rusi motrijo sovražnika okó v oko in opazujejo vsako njegovo kretnjo.

Židje na bojišču.

J. Taburno, vojni poročevalec »Novega Vremena«, piše v svoji knjigi »Pravda o vojne« o Židih na bojišču tako-le: »Kakšne pravljice se pripovedujejo o Židih! A vendar se je mnogo izmed njih izredno odlikovalo med vojno, pokazali so se kot hrabri in neustrašni vojniki. Ne malo od njih jih je bilo odlikovanih s križcem sv. Jurja; mnogi nosijo na prsih po tri ali štiri takšne križce. Pripomniti pa je treba, da teh častnih znakov ne oddajajo častniki, marveč vsa stotnja, ki glasuje za one, ki so s svojo hrabrostjo najbolj zaslužili odlikovanje. In kako ljubijo vojniki Žide! Tudi časniki jih niso mogli dovolj prehvaliti. Pri ruskih vojakih ni opaziti narodnega, še manj pa verskega fanatizma.«

Polkovnik Lodiženski.

Iz Hunčulina se brzojavlja: 19. t. m. je umrl tukaj na zastrupljenju krvi vojni poročevalec »Novega Vremena«, polkovnik Lodiženski, ki je bival že več nego leto dni na bojišču in je bil z vso dušo vdan svojemu poklicu.

On je bil krepko prepričan o končni sijajni zmagi ruske armade. Zadnje poročilo je poslal svojemu listu dva dni pred svojo smrtjo. Posebno zanimiva so bila njegova po-

ročila o bitki pri Mukdenu. Tudi naš list je takrat priobčeval odlomke iz njegovih poročil.

Izpred Vladivostoka.

Kakor se poroča iz Londona, je došlo v Tokio poročilo, da imajo Rusi med Vladivostokom in zalivom Posjet zbrano močno armado, ki šteje nad 30.000 mož. Ta armada ima nalogo, da prepreči, ako bi se Japonci hoteli izkrcati v zalivu Posjet.

Križarka »Bajan« — dvignena.

Reuterjev urad poroča iz Tokija: Portarturški poveljnik je sporočil vladi, da se je posrežilo dvigniti v portarturškem pristanišču potopljeno rusko križarko »Bajan«. »Bajan« je oklopna križarka, ki obsega 7726 ton.

Ministrska izjava o slovenskem vsučilišču.

Dunaj, 25. junija. V odgovoru na vprašanje posl. Robiča glede slov. vseučilišča je izjavil minister Hartel, da je pomnoževanje visokih šol naravni proces. Rekel je dobesedno: »Ako bi imeli le nemške srednje šole, imeli bi naravno tudi samo nemška vseučilišča; toda ustanovitev številnih nemških srednjih šol je dovedla do tega, da dovrši vsake leto na tisoče nemških abiturientov srednje šole, ki si seveda prizadevajo, da dobe vseučiliščne nauke v istem jeziku, v katerem so uživali srednješolske nauke. Vse to sili samo ob sebi na pospeševanje narodnih vseučilišč. Med velikim številom nemških dijakov so seveda odlični talenti, ki na znanstvenem polju kažejo lepe uspehe, in ki stremijo tudi za tem, da se enkrat izkažejo na kakem vseučilišču.« S takimi prizadevanji da je v zvezi tudi vprašanje posl. Robiča. Minister je izjavil, da more v tem oziru samo ponoviti, kar je vlada že poprej enkrat povedala: da priznava tozadevne želje

LISTEK.

Quaglijeve freske.

Sine ira et studio, brez osebnih ali sploh kakršnih koli nasprotstev moramo s tužnim srcem konstatirati žalostno dejstvo, da se bo v kratkem izvršil pogreb edinega resničnega cerkvenega umotvora prejšnjih stoletij, ki ga še imamo v Ljubljani. Dile placuit in zastoj so mile prošnje in obupno zdihovanje navadnih zemljanov.

Velikonočni potres l. 1895. ni pahnil le večine ljubljanskih meščanov v finančne kalamitete nego razdejal je tudi idealne zaklade slovenske stolice, poškodoval je umetnine, s katerimi so se ponašali prednamci. Začeli so popravljati, kar se je dalo, in velika naglica, s katero se je delalo, je precej kriva, da se je toliko grešilo. Največje pregrehe pa so se izvršile pri obnovi ljubljanskih cerkva. Tu so se zgodila taka fakta, ki bi jih nihče ne pričakoval in ki

se jih bodo ogorčeni spominjali prihodnji rodovi.

Ljubljana, dasi tako blizu Italije, ki je bila v prejšnjih stoletjih vir vse umetnosti, vendar ni nikdar bila preobilo blagoslovljena z darovi lepih umetnosti; vzroka temu je iskati seveda v prvi vrsti v materialnih odnošajih, kajti Ljubljandjanje nismo imeli nikoli taki patricijev kot so bili v italijanskih mestih in nikdar ni razvilo naše mesto take politične moči kot nekatera tudi manjša nemška mesta. O profani umetnosti ni veliko govora, ker jo je vedel gojiti le plemstvo po gradovih, meščani se niso brigali zanjo. Vse, kar je narod sam imel umetnin, vse je bilo v cerkvah in edino po cerkvah nahajamo nekaj znamenitosti, ki nam prišajo o kulturnem življenju naših pradedov.

Kar pa je bilo v Ljubljani slikarskih umotvorov, kar je bilo ostankov po zidovih ljubljanskih cerkva, ki so jih ustvarile večje roke domačih in italijanskih mojstrov, je danes z eno edino izjemo uničeno. Kar je poklinala v življenje pred

dvema stoletji Academia operosorum, so spravili iz sveta na čisto neopravičljiv način živeči krogi. Arhitekture nekaterih cerkev je, kakor je pred nedavnim časom upravičeno omenil »Grazer Tagblatt«, neki arhitekt Jeblinger imenitno preustrojl in za njim so prišli slikarji iz tujine restavrirati slike. Glede cerkve sv. Petra se je pisalo po listih, rotili so nekateri merodajne kroge, naj se usmilijo nedolžnih umetnin in priznani veščak prof. Franké je skupaj s tedanjim konservatorjem za mesto Ljubljano, generalnim vikarjem I. Flissom, poslal na poziv komisije same na dunajsko centralno komisijo, ki ima nalogo čuvati in ohranjati umetniške produkte, memorandum, čigar uspeh ni znan. Izvršilo se je, kar je bilo pričakovati v naprej: preslikal je Attorner strop tako, da ga skoro ni poznati in da zamrgoli gledalec pred očmi, ako pogleda kvišku. In Kastner je izvršil kapele v isti cerkvi, delal pri Frančiškanih, v Šmartnu pri Litiji itd.; zanj ni govorilo drugega, kakor da je pobožen dunajski Nemec, njegova dela kriče

proti njemu. Kako neumestno je v takih in enakih zadevah prezirati javno mnenje ter prepustiti odločitve samovolji nevedščakov, pokazalo se je eklatantno že v mnogih konkretnih slučajih tekom zadnjega desetletja.

Kar je uničenega je uničeno in nepotrebno je pogrevati stvari, ki so prešle; zadostuje naj obsodba bodočega zgodopisa in kletve potomcev. Čutimo pa v sebi dolžnost, da konstatiramo vsako tako zločinstvo ter da skušamo vsaj akademično odvrniti pretečo nevarnost. In nevarnost preti zopet! Finis coronat opus in ravno sedaj je prišel čas, ko nameravajo postaviti krono vandalizmu na čelo. Prišel je na vrsto najznamenitejši umotvor, ki ga hrani Ljubljana, pogubi bodo zapadle freske znamenitega italijanskega mojstra Julija Quaglija v ljubljanski stolni cerkvi. Oder je že postavljen in kladiva oznanjajo smrt velikim umotvorom.

Ljubljanska stolna cerkev se je začela zidati valed prizadevanja stol-

nega dekana dr. Antona Dolničarja in inicijativo je dala najbrž Academia operosorum labacensium, v kateri se je povzpel domači duh do višine tedanjega časa. Slikarja so iskali dolgo, kajti nihče se jim ni zdel dovolj velik umetnik in naposled pozovejo l. 1703. Quaglio iz Italije. Štiri leta je delal maestro in srečno dovršil veliko nalogo. Julij Quaglio je bil rojen ob Lago di Como v Zgornji Italiji in je bil znamenit učenec slavnega Franceschinija v Bologni. Slikal je v Bresciji, v Vidmu kapelo Monte Pietà, metropolitansko cerkev v Gorici, cerkev sv. Karla na Dunaju itd. Ko je Quaglio svoje delo dovršil, so drli v Ljubljano ljudje od vseh strani gledat ženjalno njegovo delo, ki je bilo pones in čast tedanjih ljubljanskih meščanov. Zanimivo je, kakor pripoveduje Viktor Steska v svoji monografiji, da je priletela v stolno cerkev ptica ter hotela sleteti skozi okno, ki je bilo le naslikano; dekan dr. Dolničar je primerjal Quaglio z Appelom. V. Steska pravi sam: »Ko bi bil živel Quaglio dvesto let prej, ko bi deloval v Rimu ali

Slovenec za opravišene. Seveda je morala vlada pri tej priliki poudarjati, da — razen drugih predpogojev — ni mogoče dobiti lahko in hitro potrebno število sposobnih kandidatov za vseučilišne stolice. — Valed tega vlada ni opustila, da bi ne bila z uspehom podpirala znanstvene izobrazbe mladih mož, ki stremijo po akademični stolici. Te podpore so štipendiji za izobrazbo, oziroma za potovanje. — »Da se za pravno fakulteto v Ljubljani potrebna mesta profesorjev zasedejo, olajša se pa znatno tudi s tem, da Slovenci sami želijo za celo vrsto predmetov nemško predavanje ter se bo na ta način našla oblika, ki bo pravična tudi želji Nemcev v kranjskem deželnem zboru.« Vlada je pripravljena za eventualno ustanovitve pravne fakultete v Ljubljani uvesti potrebna poizvedovanja in pogajanja, ter upa, da bo mogla v doglednem času nastopiti s konkretnimi predlogi.

Kvota in trgovinske pogodbe.

Dunaj, 25. junija. Včeraj je bil ministrski svet, kiso se ga udeležili vsi ministri. Baval se je z določitvijo kvote in z nadaljevanjem trgovinskih pogajanj. V torek bo imela kvotna deputacija sejo v svrhu konstituiranja in pri tej priliki bo vlada tudi razločila stališče napram ogrski vladi, ki zahteva, naj bi letos ne določil cesar kvote, temuč naj bi se ista pobirala avtomatično v dosedanjem razmerju.

Proračunski provizorij.

Dunaj, 25. junija. V jutrišnji seji državnega zbora se izvrši drugo branje o proračunskem provizoriju. Tozadevno poročilo proračunskega odseka se je že včeraj tiskano porazdelilo. V poročilu se izreka obžalovanje, da se v pol leta ni posredilo zakonito dognati proračuna. Sploh se že od leta 1902. ni noben proračun več redno dognal, temuč si mora vlada pomagati s samimi provizoriji. Sedanji provizorij poteče z dnem 30. t. m.

Zmešnjave na Ogrskem.

Budimpešta, 25. junija. Včeraj je zboroval ministrski svet, ki je bil pritejel seji sklenil da bo vlada k skupni kvoti prispevala svoj del, a 15. septembra bo naznanila, da so prispevki bili le nekoliko posojilo, ki ga mora kvotna deputacija se odobriti. Tudi prispevke k skupnim državnim dolgom bo Ogrska slej ko prej pošiljala, in sicer v mesečnih obrokih. — Nekateri listi so mnenja, da se bo cesar s posebnim manifestom obrnil na ogrski narod. — Odvetniška zbornica je sklenila, da ne prizna pravosodnega ministrstva.

Revolucija na Rusko-Poljskem.

Varšava, 25. junija. Višek vseh letošnjih nemirov v Rusiji so dosegli

Florensi, bi ga kovali vsi v zvezde... v, vrolo interesanten pa je tudi citat iz pisma iz Perudže, dat. 11. nov. 1704., ki ga piše rojak v Ljubljano. Ta pravi namreč: »Franceschini, oče v slikarstvu našemu Juliju Quagliu, je naslikal nad štirimi mestnimi vrati osem jako ličnih angelov. Smatrajo ga za prvega slikarja in čitalajo ga še bolj kot Karla Maratta. Ogledal sem si slike Franceschinijeve in jih primerjal s slikami našega Quaglia; dvomil sem, komu bi prisodil prvenstvo. Za Franceschinija govore čudovito žive in prijetne barve, natančno risanje, živost obrazov in polti sploh, za Julija pa nova, izredna sestava barv, veličastvo velikih skupin, duhovita iznajdljivost in zlasti lepa razvrstitev. Julij se je večkrat dobro izrazil, da si največji slikarji niso prisvojili nesmrtnega imena s tem, da so se držali ene stvari, da so isto likali in točno izvršili, ampak v tem, da so mnogo duhovito zamislili in umetniško razvrstili. V tem oziru je pač Quaglio prekosil Franceschinija, učenece svojega mojstra (V. Steska).

(Konec prih.)

vsekakor najnovejši krvavi izgredu v Lodžu. Že od četrta vlada v mestu prava revolucija. Štirje polki pešev in dva polka konjenikov se bojujejo s uporniki. Ubilih je bilo tudi več vojakov in častnikov, med njimi polkovnik Andrejev. Ker so iz nekaterih hiš na vojake streljali, oddali so vojaki nad sto salv, a nekatere take hiše so naskočili s bajoneti ter vse pomorili. Baje je vseh mrtvih in ranjenih nad 2000.

Koncesije Poljakom na Ruskem.

Lvov, 25. junija. Rusiji sovražno časopisje, med tem celo oficijalna glasila avstro-ogrške vlade, je popolnoma zamolčalo koncesije, ki jih je dovolila Poljakom ruska vlada. Med drugim se mora v vseh šolah Ruske-Poljske poučevati rimsko-katoliški verouk v poljščini. Sploh se uvede v vse ljudske šole za Poljake poljski učni jezik, istotako za aspirante na srednjih šolah. V privatnih šolah, v katerih se je dosedaj moralo vse poučevati v ruščini, se tudi uvede poljščina vsaj za vse učnejše predmete. Na vseučilišču v Varšavi se ustanovi stolica za poljski jezik in literaturo. Predavanja morajo biti v poljščini. Uradovanje pri občinah se mora tako urediti, da bodo vsi uradniki znali rusko in poljsko.

Italija se oborožuje.

Rim, 25. junija. Zbornica je včeraj nadaljevala razpravo o zakonskem načrtu glede zvišanih izdatkov za armado. Razprava je bila večinoma tajna. Vojni minister Poldotti je dokazoval potrebo, da država prinese nove žrtve za obrambo (?) deželnih mej. Predlog socialistov, naj se ustanovi parlamentarna komisija za preizkušnje vojne organizacije, je bil odklonjen, sprejet pa je bil v tajni seji predlagani vojni proračun in vladi se je izreklo še zaupanje.

Švedski kralj odstopi?

London, 25. junija. Nekateri londonski listi poročajo, da namerava kralj Oskar odstopiti, ker je napravil njegov prestolnigovornog ugoden vtis. Prestolonaslednik hoče uvesti odločnejšo vlado ter se bo tudi z Norvežani osorno pogovoril.

Dopisi.

Iz Sarajeva. Clani slov. gle-dišča v Ljubljani so priredili na svojem potovanju skozi Bosno dne 21. in 22. junija v Sarajevu dve predstavi, kateri sta popolnoma uspeli. Občudovali smo stara znanca gospo Danilovo in gosp. Danila. Videli velik napredek pri obeh, a do pitice premišljena in detajlirana igra, točen in nenavadno čist izgovor ter graciozen nastop gospe Danilove so nas kar presenetili. To je nekaj dovršenega in mislimo, da se ne motimo trdeč, da bi se ta naša umetnica lahko merila z mnogimi silami, ki delujejo pri večjih gledališčih. Seve, da je tudi g. Danilo kos svojih nalogi. In gospd. Vida Kočevarjeva! Tako zveneč glas, tako dražestna, večkrat porednoinaivna igra in pa tako prikupljiva ljubka postava. Takoj v prvem hipu si je osvojila naše simpatije in želimo ji, da bi ji vedno cvela najlepša sreča na slov. odru. Tudi postranske vloge so se povoljno rešile. Koncertne točke je spremljal na glasovirju g. kapelnik H. Benišek. Imel je malo prilike pokazati svoje sposobnosti, a že v tem se je videlo, da je pravi umetnik in razumljivo nam je sedaj, da se je pod njegovim vodstvom slovenska opera tako razvila. Na repertoarju so bili samospevi enodejanke: »Kdor se poslednji smeje«, »Poljub« in »Medved« ter krasni dvo-spevi narodnih pesem, ki so občinstvo kar elektrizirali. »Slovensko omizje« v Sarajevu, je poklonilo gosp. Danilovi in gđ. Kočevarjevi velika šopka.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. junija.

— **Osebnostna vest.** Načelnik državnega kolodvora v Ljubljani g. Vinko Hrašovec je imenovan višjim oficijalom v VII. čin. razredu.

— **Možgani se jim mehčajo.** Ministra Hartla izjava o slovenski pravni fakulteti ni taka, da bi nas mogla popolnoma zadovoljiti, kakor tudi Čehov ni popolnoma zadovoljila vladna izjava glede češkega

vseučilišča na Moravi. Kaj je temu varok? Vlada paš neče in različnih nagibov in ne bo hotela ugoditi naši zahtevi, dokler se bo mogla braniti. Slovenci imamo na stotine zahtev, katerih nam vlada ali sploh neče izpolniti ali le deloma. Ravno tako kakor Slovincem, se godi tudi drugim narodom. Vsak šlovec, ki je politično le polovičarsko izobražen, ve, kako da je. Koliko let se pehajo Čehi za vseučilišče na Moravi, pa še niso več dosegli, kakor tako izjavo. kakršno smo dobili sedaj tudi mi. Ali »Slovenec« je venbar istaknil, da so tudi nezadovoljivosti ministrove izjave glede slovenske fakultete krivi — liberalci. Kriv je Plantan, ker se je v izvrstnem govoru potegoval za naš prvi in poglaviti postulat s takim uspehom, da je minister takoj obljubil, da poda natančno izjavo v odseku; kriv je »Slov. Narod«, ker je razkrinkal klerikale in nevedno in sramotno sleparstvo, ki so je uganjali s junktimom in kriv je seveda tudi dr. Tavčar, ker je govoril proti zvišanju duhovskih plač. Na take fenomenalne oslarije pač ni vredno odgovarjati. Klerikalci skušajo pri vsaki priliki nas liberalce sumničiti in obrekovati, a časih delajo to že tako neverjetno bedasto, da ima človek utis, da se jim mehčajo možgani. Pa lne da bi večnemu pacientu dr. Gregoriča njegova bolezen začela iz »želodca« siliti v glavo?

— **»Tagespošta« in »Grazer Tagblatt«** kar divjata, ker je vlada v proračunskem odseku obljubila ustanovitve slovenske pravne fakultete v Ljubljani. To srdito nasprotovanje izvira zgolj in edino iz nemškonaacionalnih političnih in narodnih nagibov. Kar čenčata ta dva lista o kulturnem stanju Slovincem, o slovenskem narodu sploh, o slovenskem jeziku, je samo bedasto in drugega nič. Pol stoletja klatijo ti duševni siromaki, ki so v službi graškega konventa, ene in iste stupidne fraze. Nas to besedičenje kar nič ne moti. Kar smo v narodnem oziru dosegli, to smo vse dosegli iz lastne moči vzlic vsemu nasprotovanju Nemcev. In zavedamo se dobro, da bo tako tudi v vseučiliščem, kateremu se postavi temelj s pravno fakulteto. Graški konvent nam nasprotuje, ker bi rad onemogočil in preprečil naravni naš razvoj, ker bi rad zadržal za nas toli potrebno pomnožitev akademičnega razumništva. Čimbolj je Slovincem otežkočeno študiranje, čimmanj je akademičnega razumništva, toliko bolj cvete nemška pšenica. To vemo že davno in zato tudi vsa ta sramotjenja in zabavljanje graških listov niti našega preziranja ne dosežejo.

— **Sadovi škofove politike.** Na Praprotnem pri Škofji Loki je ukazal župnik od Sv. Lenarta postaviti mlaje za škofa. Toda Praprotnčani so rekli: »Naj le eden postavi mlaje, zjutraj bodo pa na tleh.« — Na Suhi pri Škofji Loki je bil pa škof prav originalno sprejet. Ob cesti sta stala dva največja butca iz vasi, da sprejemata škofa. Ko se je pa ta pripeljal, ju je vprašal, kaj delata. Povedala sta mu, škof se je pa zadovoljno smejal in jima začel kimati. Škof je šel potem v cerkev in neumna dedca sta lezla za njim. Ker pa se nihče ni brigal za nju, sta jo osramočena popihala iz cerkve. Duhovniki so tako daleč prignali te neumne škofove sprejeme, da že kmetaki ljudje noree brijejo iz tistih ki hodijo škofa pozdravljat. Anton Bonaventura ima veljavo le še pri plesnjivih tercijskalkah.

— **Škof in Čočov France.** V nedeljo popoldne se je peljal Čočov France silno važnega obraza po Selški dolini. »Kam neki gre?« so rekli ljudje. »Škofa gre pozdravljat,« so rekli drugi. In res je šel po Ljuši in pod hrib Sv. Lenarta. Tam ob vznožju hriba je čakal v družbi radovednih žensk na škofa. Prišel je škof in France ga je pozdravil sam v imenu občine, ki šteje 24 odbornikov. Ljudje isprevidijo, da je smešno, ko se tako pripravljajo za škofov prihod, kakor bi

bil to kdove kaj. Brez vse nesreče je škof v ponedeljek pridigal pri Sv. Lenartu in birmal 60 otrok. Št. Lenartsko majhno župnijo je pa pripravil ob 100 K, katere dobi po vseh župnijah, kjer birmuje. Za 60 otrok 100 K. Seveda stane še kosilo precej kronic. Na kosilo je bil povabljen tudi Čočov France, ki je bil tako odškodovan za lepi pozdrav škofu. Eno je pa dobro, da je prišel škof k Sv. Lenartu. Župan Čočov France občinskih potov nič ne popravlja in nič šudnega bi ne bilo, če bi si kdo zlomil nogo. Pa za kmete je to dobro, tako misli klerikale Čoč. Ko se je pa peljal ško po Ljuši, dal je pot lepo posuti in luški kmetje in vozniki bodo vozili nekaj časa po popravljeni poti. »Če škof pridejo, se mora popraviti pot, za druge voznike je pa že tako dobro,« tako je rekel neki prismojeni klerikale. Mi pa pravimo: Pot se mora za druge ljudi ravno tako popraviti, kakor za škofa. Škof nič davka ne plačuje za nobena pota. O res, klerikalci so skozi in skozi sužnji duhovščine in škofa. Škof in duhovščina je vse, vse drugo nič. Oktobra meseca bodo popravili pot v Bukovščici. Takrat bo šel škof tja obiskat oženjenega fajmoštra, sošolca Antona Moreta.

— **Celjsko nemstvo v nevarnosti.** Slovenski davčni oficijal Štepec je prestavljen iz Zgornje Radgone v Celje k oddelku za odmero davkov. Vse nemško Celje, to je »Deutsche Wacht«, se čuti v strahoviti nevarnosti, ker bi bilo najhujše, da bi bili pri odmeri davkov sami nemški uradniki. In vahtarica to čisto odkritosrčno pove, ko pravi: »Tvoja je le imeti pred očmi, da imajo uradniki oddelka za odmero davkov najnatančnejši vpogled v finančialne razmere vseh celjskih nemških meščanov. Davki pa so bili od nekdanj hvaležno sredstvo za volilno geometrijo!« Da so bili davki od nekdanj hvaležno sredstvo za volilno geometrijo, je že zdavnaj znano. Kar se pa tiče vpogleda v finančne razmere, imajo davčni uradniki povsod najlepšo priliko zvedeti, v kakšnih finančnih razmerah živi kak davko plaševalec, pa naj bo Slovenec ali Nemec. Sicer je pa vahtarično besedičenje prav navadna nemška nesramnost proti imenovanju Štepeca.

— **Kako avanzira nemški uradnik.** V Gorici je imenovan višjim kontrolorjem kontrolor Neumann. Ta človek je trd, zagrizen Nemec, ki sovraži Slovence ter se mu v njegovih nemški nadutosti ni zdelo vredno tekom dolgega službovanja se priučiti slovensčine. Laški zna prav za veliko silo. Izvečban je le za službo pri brzovajnem oddelku. Ker ima 46 službenih let (vštevši vojaških 12), je bilo pričakovati, da pojde v pokoj. A to se ni zgodilo. Ker ima 46 službenih let, bi ne mogel avanzirati po obstoječih določbah, a Neumann je erarju odstopil svojih 12 vojaških let — in imenovan je bil višjim poštnim kontrolorjem za Gorico. Prazno je bilo to mesto pri vožni pošti, a dasi ne pozna te službe, je bil vseeno imenovan, ostane pa najbrž še naprej pri brzovaju svojih 5 do 6 ur na dan. Kaj takega je mogoče le pri nemškem uradniku, Slovence bi bili že zdavnaj pognali v pokoj. Sicer je bil Neumann že kandidat za mesto višjega poštnega upravitelja v Gorici, toda to bi bilo že predebelo, zato so se tudi Lahi upirali. Zaradi sedanjega njegovega imenovanja so pred časom premestili drugega višjega kontrolorja iz Gorice v Trst in Neumann je imel prostor napravljen! Laški listi zdaj molče kot zid o tem imenovanju, dasi so imeli polna usta, ko je šlo za mesto upravitelja in pozneje, ko se je drugega slov. uradnika premestilo v Trst. Pa ne da bi bil Neumann kaj obljubil laškim poštnim uradnikom, če ga pri miru pustje?

— **Prešernova veselica.** Moški odbor za prireditve Prešernove veselice je imel svojo prvo sejo preteklo soboto ter v splošnih potezah določil zabavni program veselice. Podrobnosti so sedaj še tajne. Isdati smemo le toliko, da se za veselico, katere udeležba bo, kolikor se da že sedaj presoditi, naravnost ogromna, porabi tudi del Kongres-

nega trga, kjer se postavi vrtiljak, variete-gledališče itd. Poleg Radeckijevega spomenika se postavi velik oder za petje in ples. Za glasbeni užitek bodo pod okriljem »Zvez slovenskih pevskih društev« skrbela pevška društva »Glasbena Matica«, »Slavec«, »Merkure« in »Ljubljana«. — V kontrolni odsek je bil izvoljen za načelnika g. Fr. Trdina, za njegovega namestnika pa g. C. M. Koch. Sklenilo se je, da se morajo vse stvari, ki se bodo potrebovale za veselico, naročiti pismeno in da mora ta naročila vidirati eden izmed gori navedenih gospodov. Stvari, ki bi se naročile brez vednosti g. Terdine ali Kocha, se ne bodo plačale, pa kar se zlasti opozarja. V zabavni odsek so se volili g. V. Stegnar, Drag. Šebenik in Vekoslav Sulgaj. Odsek si je izvolil za načelnika g. prof. Ant. Štritofa, za tajnika pa prof. Fr. Kobala. Prihodnja skupna seja vseh odsekov moškega odbora bo v soboto dne 1. julija ob 6. uri zvečer v mestni dvorani na magistratu.

— **V prid fondu za Prešernov spomenik** je založila najodličnejša dunajska tovarna Adolfa Jacobija za izdelovanje cigaretnih papirkov posebne zavojčke takega papirja. Izredno fini, brezlesni in medišči papirčki ležijo med ovitkom trobojnice z beležko: 4% v prid Prešernovemu spomeniku; vse skupaj pa obdaja zavoj, na katerem je na eni strani pravilna slika dr. Prešerna, na drugi pa slovenska trobojnica in znani Prešernovi stih: »Vremena Kranjcem bodo se zjasnile...« s lirami in zvezdami. Papirčki se dobivajo po vseh tobakarnah. Slovenski kadilci, zahtevajte povsod le Prešernove cigaretna papirke na korist fondu!

— **Podporniki »Društva slov. književnikov in časnika«** Društvo so pristopili kot podporni člani in plačali po 4 K gospodje: Ant. Reich, c. kr. blag. predstojnik, dr. Oton Papež, sod. tajnik, Ivan Sbrizaj, dež. nadinženir, in Lav. Schwentner, knjigotroec, vsi v Ljubljani. — Odbor se nadeja, da bodo društvu pristopili, uvažujoč njega važnost, vsi zavedni rodoljubi v Ljubljani in po ostali Sloveniji. Zlasti bi se naj društva spominjali naši denarni zavodi, za katere si je slovensko časopisje pridobilo že toliko zaslug in katere se vedno požrtvovalno podpira v njih stremeljenju. Bodi jim v zgled in posnemanje »Ljubljanska kreditna banka«, ki je iz svoje inicijative darovala društvu 200 kron in postala tako ustanovnica!

— **Ustanovni shod deželne zveze za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem.** G. Ubald pl. Trnkoczy je pozdravil kot načelnik pripravljalnega odbora navzoče ter podal kratko poročilo o dosedanjem delovanju odbora, iz katerega je bilo posneti, da je župan g. Ivan Hribar že 7. februarja t. l. sklical shod zainteresovov, pri katerem je bil voljen odbor. Ta se je obrnil na različne že obstoječe avstrijske in inostranske zveze te vrste ter prejel od njih mnogo zelo podučnih pravil in letnih poročil. Vse građivo se je porabilo v sestavo pravil in programa. Načelnik je naglašal s posebnim zadovoljstvom, da se je vršila pri g. deželnem predsedniku ekselencu Viktorju baronu Hainu maja meseca enketeter da je deželna zveza dobila za gotovilo izdatne državne podpore. G. dr. Valentin Krisper je pojasnil že odobrena društvena pravila in opozarjal na posebne določbe take deželne zveze, katere ima namen biti središče posameznim lokalnim prometnim društvom. G. dr. Vinko Gregorič je razvil program, po katerem bi zveza mogla delovati in govoril o velikem materialnem dobiku, ki ga bo imela dežela od prometa s tujci, omenil, da je glavni namen take zveze, podpirati in nadzorovati podjetja, ki služijo tujcem, posluževati se dobro urejene reklame ter pridobivati tudi denarna sredstva. Končno je zagotavljal, da ima kranjska dežela dosti podlage za razvoj turisticke. Izvolili so se potem sledeči gospodje v odbor: c. kr. sodni pristav dr. Vladimir Förster, primarij dr. Vinko Gregorič, odvetnik dr. Valentin Krisper, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe Gustav Piro, kanonik Ivan Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor dr. Josip Tomišek, lekarnar Ubald pl. Trnkoczy, vsi iz Ljubljane; vodja c. kr. okrajnega glavarstva v Postojni Stefan Lapajne in hotelir Jakob Peternei, župan na Bledu. Končno je izrekel v imenu mestne občine župan g. Ivan Hribar pripravljalnemu odboru zahvalo.

— **Za pisatelja Podravskega** so dorevali gospodje: Jak. Maraj, veleposestnik v Vrtojbi pri Gorici, 4 K, Franjo Kobentar, župan

St. Jakobu v Rožu na Koroškem, 10 K in Albert Kette, inženir v Podgorju na Koroškem, 10 K. — Vsem plemenitim domalce iskrena zahvala!

— **Pogreb umrlega kavararja** Josipa Kramarja se je izvršil v soboto. Na delu sprejeto je svirala ljubljanska društvena godba. Pogreba se je udeležil z zastavo ljubljanski »Sokol« in prav častnem številu, da izkaže zadnjo čast svojemu dolgoletnemu članu, potem pevski družbi »Slavec« in »Ljubljana« tudi z zastavama ter »Zadruga gostilničarjev in kavararjev«. Bodi zavednemu slovenskemu možu blag spomin!

— **Višja dekliška šola.** Gojenke višje dekliške šole in ž njo združenega pedagoškega tečaja so napravile v soboto popoldne pod vodstvom učiteljskega zbora svoj običajni izlet v Postojno. Navduševalni nagovor prebлагородnega gospoda okrajnega glavarja postojanskega pri vstopu v jamo in podzemeljska čudesa naše lepe domovine napolnila so mlada dekliška srca s svetlim navdušenjem. Zvečer se je pa v znanem Paternostrovem hotelu med petjem in govori razvila živahna, mladini primerna zabava.

— **Razpis Strossmayerjeve ustanove.** Pisateljsko podporno društvo priobčuje v današnji številki med obglasi »Razpis Strossmayerjeve ustanove« v znesku 50 K, na kar opozarjamo slovenske književnike.

— **Društvo c. kr. računskih uradnikov na Kranjskem.** Računski uradniki c. kr. deželne vlade in ces. kr. finančne direkcije v Ljubljani so si ustanovili društvo, v katerem naj bi se gojilo medsebojno prijateljsko spoznanje in bi se varovali in podpirali stanovski interesi. Slična društva imajo računski uradniki različnih strok malone že v vseh drugih kronovinah. Na ustanovnem shodu, ki se je vršil dne 21. t. m. v Friedlovih restavraciji, so bili izvoljeni v odbor sledeči gg: predsednikom Adolf Langof, c. kr. finančni računski referent, odbornikom Anton Hozhevar, ces. kr. finančni računski oficijal, Henrik Czerny, c. kr. finančni računski oficijal, Leopold Staudacher, c. kr. finančni računski asistent, Franjo Tausens, ces. kr. finančni računski oficijal, Maks Bradaška, c. kr. finančni računski asistent in Ivan Pezdlič, c. kr. finančni računski praktikant.

— **Nemščina ljubljanskih Nemcev.** Prijatelj našega lista nam piše: Na podbojih veznih vrat, na vratih samih in na različnih drugih vidnih krajih po Ljubljani beremo mnogokrat napise v blaženi nemščini, da se tu in tu dobi mesečna soba ali kako stanovanje. Ko pride človek vprašat oddajalca mesečne sobe ali stanovanja, se mora ne malo začuditi, ko sliši izborne lomljenje nemškega jezika in si mora oddajalec ali navadno oddajalka že pri drugem stavku pomagati z opravičujočimi besedami: »Der Herr sind höchstwahrscheinlich ein Slovene!« in ko se pritrudi med besedami, razvija se iz oddajalčin ust svetovno znani ljubljanski »kuheltjače«, katerega ni valed njegove fine mešanice ne moreš zapomniti, če nisi še veliko občeval s takimi ljubljanskimi »Nemkami«. Tako zapelje človeka povsem nemški napis, da pride med Slovence, ki se postavljajo z ljubo nemščino na vseh oglih, a je kljub svoji silni domisljivosti ne znajo. Kdor išče mesečne sobe, se mu pa pripeti tudi takle slučaj, kot se je nedavno meni. Hoteč imeti mirno od cestnega hrupa oddaljeno stanovanje, romal sem med drugim tudi po Čopovi cesti, ki je znana po svojem »Seufferthal« in torej približila vseh onih, ki si drugod zastoj iščejo zaželjenega miru. In tu sem našel na nekih vratih sledeči originalni napis: »soigleich zubezien Möblierti grosses Zimmer separat Engang 1 Möbliertes Zimmer 1. Juli anfrage 1 stock lings«. Jeza me je pograbil nad tako spakrednostjo. Če ne zna oddajalec nemški, naj piše slovenski, sem si mislil in šel vprašat »1 stock lings«. Komaj izrazim svojo željo — po slovenski seveda, ker sem bil prepričan, da pridem med same Slovence — ko dobim vprašanje: »Wärschen der Heer?« v tistem dialektu, s katerim se postavljajo Gornještajerci. Ker smo Slovenci vajeni, da na svojih tleh govorimo vedno s tujcem le v njegovem jeziku, tudi jaz nisem hotel kršiti tega lepega običaja, pa sem po nemško izrazil svojo željo. Na potu proti dotični mesečni sobi sem na vseh posteljah, zofah in mizah ugledal cele kupe »Grazer Tagblattov«, iz katerih jemlje bhitna nemška družina učenost, katero naleplje potem na večna vrata. Da mesečne sobe nisem vzel, ne razume, zlasti ker so mi zasolili, kot bi prišel stanovat med same grofe ali barone!

— **Umrli** je v Sp. Šiški v starosti 74 let udova policijskega komisarja gospa Marija Mirovičeva, mati ravnateljice Koslerjeve pivovarne g. Miroviča. N. v. m. p.!

— **V Spodnji Šiški** bo te dni važna občinstva seja. Odlotiti bo glede vodovoda in glede nakupa zemljišča za šolo.

— **Pevsko društvo »Straža ob Savi«** na Ježici se prav marljivo pripravlja za svojo prvo vrtno veselico, ki bo dne 2. julija. Dosedaj so svoje sodelovanje oglasila sledeča društva: pevsko društvo »Lira« iz Kamnika, žirovnikov zbor iz St. Vite, tambursko društvo »Triglava« iz Ljubljane, veteransko društvo na Ježici in požarna bramba na Ježici. Krasni senčnati vrt pri Florjančku se primerno uredi za to slavnost.

— **Strahovita toča** je padala minoli petek popoldne po kamniški okolici. Bilo je, kakor da bi se iz škafov usipala na zemljo. Posestniki, ki jim je napravila toča ogromno škodo, dobe od deželnega odbora izdatno podporo v obliki — klerikalne obstrukcije.

— **Iz Selške doline** se nam piše: V naših hribih je včeraj 23. julija toča veliko škodo povzročila. V vaseh Lajše, Podblica, Nemilje, Zabrčke itd. so vsi poljski prideški uničeni. Toča je v taki množini padala, da je še danes 24. junija na večih krajih vse belo.

— **»Letoviški list zdravišča Bled«.** Sezona se je začela in »letoviški list« nam naznanja, da se tudi Bled že giblje. Do 21. t. m. je prišlo na Bled že 425 tujcev.

— **Cesta z Bleda v Bohinju.** Piše se nam iz Bohinja: Cesta od tu do Bleda je v prav slabem stanju in živina trpi na vso moč. Naj se temu vendar odpomore, kolikor je mogoče.

— **Toča v Bohinju.** Dne 23. ob 3/1 pop. je v Bohinju padla 2 1/2 do 3 1/2 cm. debela toča. Dežja ni bilo ne kapljice. Toča je uničila vse poljske prideleke začevši od Bohinjskega jezera čez vso Bukovsko dolino do Bitenja. Zadele so vasi Stare Fužine, Ribčev, Laz, Loški rot, Polje, Kamnje, Savica, Brod in Boh. Bistrica. Škode je nad 20.000 K. Noben kmet nima danes za porejlo salate ali prikuhe.

— **»Moro je ustrelil«.** Dne 25. t. m. je ustrelil J. Robavs v Zavinah pri Zagorju beračico, katero je v svoji zmedenosti spoznal, da je »mora«. Omenjeni je prejšnji dan beračico spodil od hiše, zvečer pa se je zopet povrnila k njegovi hiši. Drugo jutro, ko jo zapazi, vzeti je puško ter jo ustrelil; ker pa ni bila takoj mrtva ji je še pomagal, da je hitreje izpustila svojo dušo. Nato je šel v župnišče povedat svoj čin. Morilec je oče več nedorastlih otrok. Vohbe je dobrega značaja, samo tercijal. Zidajoč čas pa se je opazila na njem duševna zmedenost. Večkrat je pončel, ko se je prebudil, poklical ženo in otroke iz najmirnejšega spanja, da so morali po celo uro ročni venec moliti. Tudi se ga je videlo, ko je kosil da je padel na kolena ter daljša časa molil. Izročili so ga sodišču v Litiji.

— **Za rektorja graškega vseučilišča** je izvoljen profesor anatomije dr. M. Holl.

— **Celjsko pevsko društvo** »napravi v sredo, 28. t. m., skupni izlet v Zagreb in priredi tam ob 8. uri zvečer velik koncert v prid »Družbi sv. Cirila in Metod«. Mešani zbor šteje 70 oseb in je izborna izvešča.

— **Radi pokojnega vse-nemškega glasila »Ostdeutsche Rundschau«.** Dr. Delpin, odvetnik v Ormožu, sin slovenskega očeta, je velik Vsenemec. Kot tak je tudi z vsemi močmi delal na to, da se Vsenemcem ohrani glasilo »Ostdeutsche Rundschau«, ki se je takoj spočetka nabajalo v hudi gnetini zagatah. Da se mu za siguro obstoje, je 16 delničarjev tega lista, med njimi tudi dr. Delpin, jamčilo tiskarno, v kateri se je tiskalo, tiskarske stroške v znesku 150.000 K. List se ni mogel držati in je prenehal izhajati; dotični tiskarni pa je ostal še dolžan 44.699 k. r. n. Sedaj je tiskarna za to svoto tožila onih 16 delničarjev, ki so za list jamčili. Tožen je seveda tudi dr. Delpin, ki se sedaj baje grozno jezi, da je šel na limanice svojem prijatelju Wolfu, ki je bil izdajatelj in urednik »Ostdeutsche Rundschau«, ter podpisal garancijsko pogodbo. Zlobni jeziki trde, da dr. Delpin neče več biti Vsenemec in da že resno premišljuje, ako bi ne kazalo bolje se vrniti »k veri svojih očetov«. Prvi narok v tej tožbi je bil 15. t. m. na Dunaju, razpravo pa so odložili na mesec september. O izidu bomo seveda poročali.

— **Nepazljivost pri procesiji.** Neka ženska je v četrtki v Gorici pri procesiji nagnila prižgano svečo in se je dotaknil plamen pajčolana deklice Karnele Resen. Pajčolan je bil hipoma ves v ognju, a

so ga k sredi bližnji ljudje pogasili. Dotična ženska je užgala najprej obleko Josipine Vogričeve, ki je bila opečena na vratu, obrazu in so ji zdeli goriti tudi lasje. Od nje se je ogenj zanesel na Resnovo. Tudi neka druga deklica je bila nekoliko poškodovana.

— **Poskušen samomor.** V mestni ženski blaznici v Gorici se je v terek zjutraj po maži vrgla skozi okno kapele vdova Viktorija Tortal, ki je bila videti popolnoma ozdravljena blaznosti in ki je bila zadnji čas silno pobožna. Dasi so jo usmiljene sestre ulovile za obleko, je vseeno padla skozi okno 8 metrov globoko in si zlomila hrbtenico.

— **Predrzen tat.** Alojziju Zelidču v Trstu je neznan tat prišel skozi okno njegovega pritličnega stanovanja in mu odnesel stat 6-somer v vrednosti 400 K in srebrn etui za cigarete vreden 30 K.

— **Prijazen gost.** V petek zvečer je sedel v neki gostilni v Trstu 18letni čevljar Armand Brandolin. Ko je gostilničar zahteval od njega zapitek, potegnil je čevljarček samokres iz žepa in ustrelil z njim gostilničarja v levo stran vratu. V tistem trenutku je vstopil policist v gostilno in aretoval napadaleca. Gostilničarjev položaj je precej resen.

— **Grozen samomor.** V Pulju si je v četrtki prerazal trgovec z usnem Karel Artasi najprej žile na nogah, rokah in na glavi, potem pa se ustrelil v glavo s samokresom, ki je bil nabasan z žebli. Glavo mu je vso razneslo.

— **Razveljavljena obsodba na smrt.** Perotno sodišče v Rovinju je v zadnji seji obsodilo na smrt kmete Antona Stifaniča, Martina Tidiča, Tomaža Radovana in Matavža Radovana in sicer zaradi zavratnega umora. Njih tovariš Ivan Sinožič je bil obsojen na dve leti v ječo. Kasacijski dvor je to obsodbo razveljavil in odredil novo obravnavo.

— **Stiridesetletnica** svojega službovanja je slavil dne 24. junija g. Frančišek Mikolji, finančni svetovalec in nadzornik v Sarajevu. Odkrit značaj in poštrevajno rodoljubje dičila vrliga našega rojaka. Na mnogaja leta!

— **Dva »špasa«** sta provzročila te dni dve cigaričari. Ni še dolgo, kar se je bil zaljublil v neko pošteno dekle neki ključarski pomočnik. Natvezil ji je, da v kratkem doseže 400 K mesečne plače (a še nima 400 desetice) in kmala potem pa bo dobil lepo penzijo. Dekle ga je nekoliko časa odbijala, a slednjič mu je verjela, ker ni vedela, kako zna njen »šocelj« lagati. Amor pa je bil njima prijazen malo časa. Bogati »šlosarček« je začel kmalo ljubiti neko cigaričaro, ki je »bujnega stasa, zidanih rok in nosi ob nedeljah zlato ovratno verižico«. Da, taka je, da se jo še ključarjevi starši ne morejo nagledati, kako je mora biti vesel pa še on sam, si lahko mislite. To je pa izvedela dekle, ki nima »zidanih rok« in v soboto zjutraj z bogatim ključarjem korenito obračunala. Počakala ga je, ko je šel v delo in ga dolgo časa vprito pasantov tako obdelavala, da se je ubogemu ključarčku vrlil po obrazu potok solz. Pravijo, da se je vihtel tudi neki dežnik, a ni dosegel svojega cilja. Kako so se stare ženice, katerih je bilo okoli ljubimcev kakor vran, muzale in to potem po mestu trobile, si je lahko misliti. Ogoljufano dekle je pobitemu ključarčku obljubilo, da dobita tak »pozdrav« z njegovo novo ljubinko tudi nekoč na izprehodu in najbrže ga bo deležen v par mesecih tudi od one, ki ima »zidane rokce«. Njegovi prijatelji mu neki pravijo, da cigaričar ni dobro »vlečel«, ker so preveč »organizirane« in zgodi se lahko, da se bodo v kratkem zaletavale v ključarčka kakor vrane v kragulja. Bo pač zopet nov »špas«.

— Dan prej pa se je dogodil zopet neki »vir«, s katerim se bo de pečalo tudi oblastvo. V neki gostilni na Dolenjski cesti se je bil sprijaznil neki gosposdi z neko čedno cigaričaro. Ni pa opazil, kako trije fantje škripljejo z zobmi pri nasprotni mizi. Ko je mladi gospod, nič slabega sluteč, zapustil zvečer gostilno in šel s cigaričaro proti mestu, se pa hipoma pridobro oni trije »konkurenti«. Vrgli ga ob tla, začeli ga nabijati s palicami in se končno znesli še nad njegovim slamnikom. Cigaričara je na je v tem odkurila, kar so jo nesle pete. Slučaj je, da prva in druga stanujeta v Krakovskem predmestju in se bodeta v tovarni lahko imenitno nasmejali, ker ju fantje tako ljubijo. O, te punce!

— **Procesiji** sta prišli včeraj gledat Uršula Okroščkova iz St. Ruperta in Julija Jeršotova iz Loškega potoka, ki imata obe zaradi njunih »dobrih del« za Ljubljano prepovedan povratek. Policija jima pa ni dovolila radovednost pasti, ampak obe dejala v »samoto«.

— **V Križevniških ulicah.** K ti sobotni noči se nam naznanja, da je dobil dotični gospod, ki ne more zaradi razgrajevanja spati ob sobotah, še isti večer popolno zadoščenje in da mu ne bo potreba se

posluževati samopomoči, kajti ko so jo takrat trije razgrajevali priekali iz Križevniških ulic na Breg, je zasijala izza kostanja »luna« in potegnila vse tri razgrajevalce v svoje okrilje. Priponjeno pa naj bode, da je ob nedeljah in sobotah po celem mestu živahnejše, kakor pa druge dni in da ni mogoče, da bi policist stal pred vsako hišo.

— **Ukradeni sta bila v Trstu dva srebrna svečnika**, vredna 600 K, 4 ključji iz cizeliranega srebra, srebrn samovar in srebrn bokal s Aronovo in Mojzesev glavo. Dragocenosti imajo vrednane črke E. R. V. ali E. V.

— **Tatvini.** Dijkau Antonu Vratačniku je bila ukradena srebrna ura, vredna 10 K, Leopoldu Stibilu pa denarnica s 60 vinarji.

— **S posebnim vlakom** so se peljali v nedeljo zjutraj domobranci k vojaškim vajam iz Maribora v Logatec.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj sta se odpeljala s južnega kolodvora v Ameriko 2 Hrvata, nazaj je pa prišlo 72 Slovencev in Hrvatov. — V Scheiba je 30, v Podbrdo 40, v Heb 29, v Inomest pa 19 Hrvatov. — Predvčerajšnjim je prišlo iz Bohinja 43 Hrvatov in 18 Slovencev, v Hrušico pa je šlo 6 Macedencev.

— **Izgubljene in najdene reči.** Natakariča Frančiška Zupinova je izgubila črno žensko uro s zlato verižico, vredno 20 K. — Neka dama je izgubila dva zlata prstana s črkami F. S. in datumom 17/2. 1903, vredna 18 K. — Izgubljen je bil tudi slat starinski prstan s smaragd in dvema dijamantoma, ki reprezentuje vrednost. — Na južnem kolodvoru je bila izgubljena, oziroma najdena palica, rdeča ruta, dva svilnata dežnik in 1 kg droč.

— **Najnovejše novice.** — Jacques I., saharški cesar se je mudil pretečeni teden v Trstu in v Gorici, kjer je imel vse polno konfliktov s policijo in hotelirji. Ker ni poravnal dolgov v hotelih, so mu zaplenili konje in kamele. Sedaj pa je neki odvetnik iz Vidma poslal denar za vse dolgove.

— **Doktorat za narodno gospodarstvo** nameravate vpeljati juridični fakulteti v Pragi in na Dunaju.

— **Afera princezinje Lujze Koburške.** Kurator princezinje, odvetnik dr. Feistmantel, je odložil kurtelo, ker je bila princezinja proglašena za duševno zdravo. Ker bo mož princ Filip zahteval sodno ločitev zakona, ostavi baje oče princezinje, kralj Leopold, hčeri letno apanažo 50.000 frank.

— **Devet oseb** je zgorelo pri požaru v Herrenbergu blizu Frankfurta.

— **Trideset oseb** je utonilo z neko portugalsko ladjo v Vigu.

— **90 oseb** se je zastrupilo s klobasami v Mostecu na Češkem. Neki mesarski pomočnik je namreč iz hudobije dal mesto soli strup za podgane v klobase.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 26. junija. V poslanski zbornici so Hinterbuber, Dobernig in tovariši interpelirali vlado zaradi razmerja med Cislitvansko in Ogrsko ter jo vprašali, če hoče delati na to, da se določi kvota 55 : 45.

Dunaj 26. junija. Celjski poslanec dr. Pommer hoče z ozirom na poziv graških listov na odpor proti obljubi ministra Hartla glede slovenskega vseučilišča uprizoriti posebno akcijo nemških strank proti ustanovitvi slovenske univerze v Ljubljani.

Dunaj 26. junija. Vlada predloži zbornici poseben zakonski načrt, ki jo pooblašča, da sme eventualno samostojno sklepati trgovinske pogodbe za Avstrijo. Dotična pogajanja bi naj vodil minister zunanjih zadev grof Goluchowski. Trgovinski pogodbi s Švico in Bolgarijo se podaljšate do 1. marca 1906.

Dunaj 26. junija. V starosti 56 let je umrl državni poslanec Tscharre, ki je bil pri zadnjih volitvah kot kandidat nemških nacionalcev izvoljen v slovenskih kmetijskih občinah Celovec-Velikovec proti slovenskemu kandidatu in prejšnjemu poslancu prelatu Einspielerju. Nemški nacionalci se boje, da ne bodo več zmagali v tem okraju.

Dunaj 26. junija. Danes je 25 let, kar je bil Dunajevski imenovan finančnim ministrom. Češki in poljski klub sta Dunajevskemu brzojavno čestitala.

Praga 26. junija. Izvrševalni odbor mladočeške stranke je vzel na znanje vladno izjavo glede češkega notranjega uradnega jezika in češkega vseučilišča na Moravi, toda z dostavkom, da mora biti vseučilišče v Brnu in nikjer drugje. Izrekel se je nadalje za to, naj češki poslanci uravnavajo svoje postopanje napram vladi po tem, kakor bo vlada svoje obljube dejansko izvedla, in končno je naročil češkim poslancem, naj z ozirom na ogrsko krizo nasprotujejo rešitvi trgovinske pogodbe z Nemčijo.

Budimpešta 26. junija. Včeraj je imel grof Apponyi velik govor na političnem shodu v Szolnoku. V svojem govoru je naglašal, da z nagodbo iz l. 1867. ni več zagotovljena samostojnost Ogrske in da se je zbog tega treba postaviti na stališče in na program neodvisne stranke.

Budimpešta 26. junija. Zatrjuje se, da namerava vlada odpraviti ali vsaj znatno omejiti prosto kolportažo političnih listov.

Budimpešta 26. junija. Fejervary je imel dolgo konferenco z Rakovszkim. Povedal mu je, da cesar sploh neče nič slišati o kakih koncesijah v armadi.

Varšava 26. junija. Revolucija v Lodzu še vedno ni zadušena. V soboto so delavci napravili sedem, po 15 in več metrov visokih barikad. Tri stotnije so po 12urnem naskakovanju zavzele te barikade. Ubitih je bilo 58 oseb, ranjenih 351. Tudi v noči od včeraj na danes so bili v raznih delih mesta krvavi boji med delavci in med vojaštvom. V bližini Lodza so kmetje in delavci napadli graščino velikega kneza Cirila, jo oropali in demolirali do tal. Poslan je bil tja en polk pešakov, a prišel je prepozno.

Varšava 26. junija. Tudi tu je prišlo do boja. Velika množica socialistov je demonstrirala po mestu z rdečimi zastavami. Orožniki so spreved ustavili. V tem hipu je iz množice priletela bomba in eksplodirala. Dva orožnika sta bila težko ranjena. Poklicano vojaštvo je takoj streljalo in ubilo in ranilo mnogo delavcev, med njimi tudi dva zidarja, ki sta delala na nekem odru.

Lodz 26. junija. Nemir in izgredi v mestu še vedno niso ponehali. Po ulicah se še vedno sliši pokanje pušk in samokresov. Kozaki so baje na ulici napadli neko židovsko rodbino, ki se je v vozu peljala po ulici in jo pobili.

London 26. junija. Kralj Edward je imenoval več uglednih oseb za člane komisije, ki ima nalogo, preiskavati sleparstva, ki so se godila v vojni upravi v Južni Afriki ob koncu angleško-burske vojne.

Rusko-japonska vojna.

Petrograd 26. junija. Položaj generala Lineviča ni tako kritičen, kakor ga slikajo angleški listi. Nasprotno: Linevičeve pozicije so tako močne, da lahko vzdrže vsak napad, armada pa je tako izborna razvrščena, da se ji ni malo ni bati obkoljenja. Na ruskem desnem krilu so se že pričeli ljuti boji, ki se nemara že v najkrajšem času razvijejo v veliko splošno bitko. Nadejati se je, da se ta bitka završi ugodno za Ruse, ki imajo sedaj, kakor poročajo Japonci, na bojišču zbranih več nego pol milijona vojakov.

Berolin 26. junija. »Lokalanzeiger« poroča: Vsi napor, da bi se doseglo premirje na bojišču, so ostali brezuspešni. Japonska je vse tozadevne predloge odbila naglašajoč, da mora Rusija sama prositi za premirje. Rusija pa tega neče storiti na noben način. Skorajšnjega miru se torej ni nadejati.

Łastuina in tisk „Národne tiškarne“.